

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی - درمانی قزوین

دانشکده دندانپزشکی

۱۳۸۰ / ۱۲ / ۲۰

مرکز اطلاع‌رسانی و ارتباطات
شماره ۰۱۶۳۶۷

پایان نامه

جهت دریافت درجه دکترای دندانپزشکی

016367

موضوع:

بررسی میزان آگاهی و نگرش دندانپزشکان شهر قزوین

نسبت به فوریت‌های پزشکی در مطب‌های دندانپزشکی

استاد راهنما:

سرکار خانم دکتر مهین بخشی

نگارش:

شکوفه تیموریان

شماره پایان‌نامه: ۱۶۶

سال تحصیلی: ۱۳۸۱-۱۳۸۰

۳۹۶۷۸

تقدیم به مادر فداکارم:

که دلش دریای محبت است و مهربانی و وجودش

مظهر صداقت و پاکی

هر چه دارم از وجود پاک او است.

تقدیم به پدر بزرگوارم:

که چون کوه استوار است.

تقدیم به برادر عزیزم:

که راه گشای من در این راه و دوستی خوب
در دوران سخت غربت و دوری از وطن بوده است.

تقدیم به خواهر مهربانم:

که در تدوین این پایان نامه مرا یاری کرده است.

تقدیم به استاد ارجمند

سرکار خانم دکتر مهین بخشی:

که همیشه صمیمانه و با روی گشاده
پذیرای من بودند و با قبول زحمات،
راهنمایی مرا در تدوین این پایان نامه
بر عهده گرفتند.

تقديم به هیأت محترم ژوری

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱	فصل اول: مقدمه و بیان مسأله
۲	بیان مسأله
۶	فصل دوم: مبانی نظری و پیشینه پژوهش
۷	مدیریت فوریتهای
۸	آمادگی کلی کارکنان در مطب
۱۰	امداد پزشکی
۱۰	داروها و لوازم اورژانس
۱۳	مرگهای ناگهانی و ناخواسته
۱۳	مرگ و مطب دندانپزشکی
۱۵	صدمات احتمالی در مطب دندانپزشکی
۱۸	سنجش آگاهی و مهارت دندانپزشکان در زمینه فوریتهای پزشکی
۲۲	قوانین موجود در این زمینه

۲۴	فصل سوم: اهداف، فرضیات و تعریف متغیرها
۲۵	۱-۳- اهداف اصلی
۲۵	۲-۳- اهداف فرعی
۲۵	۳-۳- اهداف کاربردی
۲۶	۴-۳- متغیرهای پژوهش
۲۹	فصل چهارم: روش و لوازم پژوهش
۳۰	۱-۴- روش بررسی
۳۰	۲-۴- جمعیت و جامعه آماری
۳۱	۳-۴- روش نمونه‌گیری و تعیین حجم نمونه‌ها
۳۱	۴-۴- ابزار سنجش
۳۱	۵-۴- روشهای آماری و پردازش داده‌ها
۳۳	فصل پنجم: نتایج تحقیق (یافته‌های پژوهش)
۳۴	۱-۵- مشخصات جمعیت‌شناسی
۳۷	۲-۵- شیوع فوریته‌ها، نیازهای درمانی و زمان آنها

۴۶ ..... ۳-۵- نگرش دندانپزشکان

۵۵ ..... ۴-۵- آگاهی دندانپزشکان

۷۴ ..... ۵-۵- بررسی ارتباط متغیرهای مستقل بررسی با متغیرهای اصلی

۷۷ ..... فصل ششم: بحث و نتیجه گیری

۷۸ ..... میزان و زمان شیوع فوریتهای پزشکی

۸۰ ..... نگرش

۸۲ ..... آگاهی

۸۸ ..... پیشنهادات

۸۹ ..... خلاصه

۹۲ ..... پیوست (پرسشنامه)

۹۹ ..... منابع

مركز اطلاعات و اسناد دانشگاه تهران
تبریز ۱۳۸۷

فهرست جداول

صفحه	عنوان
۳۵	جدول شماره (۱): توزیع فراوانی دندانپزشکان بر حسب سال فارغ التحصیلی.....
۳۶	جدول شماره (۲): توزیع فراوانی دندانپزشکان بر حسب مکان فارغ التحصیلی.....
۳۶	جدول شماره (۳): توزیع فراوانی دندانپزشکان بر حسب جنس.....
۴۶	جدول شماره (۴): توزیع فراوانی لزوم تهیه تاریخچه پزشکی.....
	جدول شماره (۵): توزیع فراوانی کفایت آموزشهای دوران تحصیلی در زمینه فوریت‌های
۴۷	پزشکی در مطب دندانپزشکی.....
	جدول شماره (۶): توزیع فراوانی نیاز به دوره‌های بازآموزی اختصاصی در ارتباط با
۴۸	فوریت‌های پزشکی در دندانپزشکی.....
	جدول شماره (۷): توزیع فراوانی نیاز به تغییر در نحوه آموزش فوریت‌های پزشکی در
۴۹	دانشجویان دندانپزشکی.....
	جدول شماره (۸): توزیع فراوانی مقرون به صرفه نبودن تجهیز کامل مطب در مقابله با
۵۰	فوریت‌های پزشکی.....
	جدول شماره (۹): توزیع فراوانی چگونگی همکاری مراکز اورژانس از دیدگاه دندانپزشکان
۵۱	شهر قزوین.....

- جدول شماره (۱۰): توزیع فراوانی تهیه تاریخچه پزشکی برای بیماران مراجعه کننده به مطب دندانپزشکی ۵۲
- جدول شماره (۱۱): توزیع فراوانی مطلق و نسبی نگرش دندانپزشکان شهر قزوین ۵۳
- جدول شماره (۱۲): توزیع فراوانی مطلق و نسبی نگرش دندانپزشکان شهر قزوین ۵۵
- جدول شماره (۱۳): توزیع فراوانی آگاهی از شماره تلفن اورژانس ۵۶
- جدول شماره (۱۴): توزیع فراوانی آگاهی از نسبت ماساژ قلبی و تنفس مصنوعی در CPR یک نفره ۵۶
- جدول شماره (۱۵): توزیع فراوانی آگاهی از نسبت ماساژ قلبی و تنفس مصنوعی در CPR دو نفره ۵۷
- جدول شماره (۱۶): توزیع فراوانی آگاهی از درمان سندرم هیپروتیلیاسیون ۵۸
- جدول شماره (۱۷): توزیع فراوانی آگاهی از اولین اقدام دارویی در کریز آسماتیک ۵۸
- جدول شماره (۱۸): توزیع فراوانی آگاهی از اقدامات اولیه در درمان اختلالات تنفسی ۵۹
- جدول شماره (۱۹): توزیع فراوانی آگاهی از علائم مربوط به فوریتها ۵۹
- جدول شماره (۲۰): توزیع فراوانی آگاهی از موارد منع تجویز اپی نفرین ۶۰
- جدول شماره (۲۱): توزیع فراوانی آگاهی از علائم بیماری هیپرتیروئیدیسم ۶۰
- جدول شماره (۲۲): توزیع فراوانی آگاهی از داروهای قابل استفاده در بیماران مبتلا به هیپرتیروئیدیسم ۶۱
- جدول شماره (۲۳): توزیع فراوانی آگاهی از علائم و نشانه‌های آلرژی دارویی ۶۲

- جدول شماره (۲۴): توزیع فراوانی آگاهی از اقدامات اورژانس در درمان آنژین صدری .. ۶۲
- جدول شماره (۲۵): توزیع فراوانی آگاهی از بهترین وضعیت بیمار در حمله آنژین صدری ۶۳
- جدول شماره (۲۶): توزیع فراوانی آگاهی از مدت زمان ممنوع بودن درمانهای انتخابی دندانپزشکی در افراد با سابقه انفارکتوس میوکارد ۶۴
- جدول شماره (۲۷): توزیع فراوانی آگاهی از تفاوت تاثیر نیتروگلیسرین در آنژین صدری و انفارکتوس میوکارد..... ۶۴
- جدول شماره (۲۸): توزیع فراوانی آگاهی از شایعترین علت احتمالی ایست قلبی در مطب دندانپزشکی..... ۶۵
- جدول شماره (۲۹): توزیع فراوانی آگاهی از اولین و مهمترین اقدام در درمان سنکوپ .. ۶۶
- جدول شماره (۳۰): توزیع فراوانی آگاهی از شایعترین علل ایجاد سنکوپ در مطب دندانپزشکی..... ۶۶
- جدول شماره (۳۱): توزیع فراوانی آگاهی از بیشترین واکنش در بیماران مبتلا به آسم در مطب دندانپزشکی..... ۶۷
- جدول شماره (۳۲): توزیع فراوانی آگاهی از اولین اقدام در رفع انسداد راه هوایی ۶۸
- جدول شماره (۳۳): توزیع فراوانی آگاهی از اولین اقدام در درمان کوماهی دیابتی ۶۸

جدول شماره (۳۴): توزیع فراوانی آگاهی از اولین اقدام در بروز حملات صرعی در مطب دندانپزشکی.....	۶۹
جدول شماره (۳۵): توزیع فراوانی مطلق و نسبی امتیاز آگاهی دندانپزشکان شهر قزوین.....	۷۰
جدول شماره (۳۶): توزیع فراوانی مطلق و نسبی آگاهی دندانپزشکان شهر قزوین.....	۷۲
جدول شماره (۳۷): توزیع فراوانی ارتباط بین میانگین آگاهی و زمان تهیه تاریخچه پزشکی.....	۷۵

فهرست نمودارها

عنوان	صفحه
نمودار شماره (۱): تعداد موارد اورژانس روی داده در مطبهای دندانپزشکی.....	۳۹
نمودار شماره (۲): زمان وقوع فوریت‌های پزشکی در مطبهای دندانپزشکی.....	۴۱
نمودار شماره (۳): تعداد فوریت‌های پزشکی که نیاز به احیاء قلبی - ریوی (CPR) داشته‌اند.....	۴۳
نمودار شماره (۴): تعداد داروها و تجهیزات موجود در مطبهای دندانپزشکی.....	۴۵
نمودار شماره (۵): نمودار فراوانی تجمعی نگرش دندانپزشکان شهر قزوین.....	۵۴
نمودار شماره (۶): نمودار فراوانی امتیاز آگاهی دندانپزشکان شهر قزوین.....	۷۱
نمودار شماره (۷): نمودار فراوانی تجمعی آگاهی دندانپزشکان شهر قزوین.....	۷۳
نمودار شماره (۸): ارتباط بین میانگین آگاهی دندانپزشکان و زمان تهیه تاریخچه پزشکی ..	۷۶

فصل اول

مقدمه و بیان مسأله

بیان مسأله:

امروزه رشته دندانپزشکی با دانش پزشکی و بنیانهای زیست‌شناختی آنچنان در هم آمیخته است که بعضی از اکتشافات حیاتی با کوشش پژوهشگران حرفه دندانپزشکی به جامعه گسترده پزشکی عرضه شده‌اند. فردی که درمانهای دندانپزشکی را انجام می‌دهد لازم است از پاتوفیزیولوژی بسیاری از بیماریها، آثار داروهای گوناگون و ساز و کارهای پیچیده دستگاههای مختلف بدن آگاهی کافی داشته باشد، در این صورت می‌تواند افزون بر دستیابی به تشخیص و ارائه طرح درمان مناسب، دارای توانایی کافی در برابر فوریتها^(۱) باشد.

بی‌شک افزایش توان علمی در هر رشته‌ای دارای ارزش مستقل و موجب رضایت درونی هر فرد حرفه‌ای می‌گردد. از آنجایی که فزونی احاطه علمی در پزشکی برای نجات زندگی انسانهای دیگر نقش مؤثری دارد، لذا برای هر فرد دندانپزشکی لازم است علاوه بر گسترش دانش تخصصی خود، همگام با زمان در کسب اطلاعات در رشته‌های دیگر پزشکی کوشا باشد.

نقش حرفه دندانپزشکی امروزه گسترش می‌یابد تا کنترل کافی درد و اضطراب، بررسی کامل و دقیق وضعیت بهداشتی و آمادگی برای اورژانس را در برداشته باشد. حرفه دندانپزشکی با توسعه قلمرو درمانی خود به نفع اجتماع توانسته است بطور قابل توجهی تصویری بهتر از خود به عنوان یک حرفه در اذهان مردم ایجاد کند، بنابراین هر دندانپزشکی باید افق دید خود را از حد توجه به حفره دهان به تمام سیستم بیمار گسترش بدهد.

با گسترش شیوه‌های مختلف درمانی و افزایش داروهای مورد نیاز در دندانپزشکی از یک

1- Emergency.